



Odgovori

Napomena: Kod nekih pitanja mogućnosti točnih odgovora su višestruke jer je riječ o interpretaciji izvora. U slučaju nedoumice, **treba se voditi i kontekstom učeničkog odgovora i priznati one koji su u skladu ili na tragu ponuđenih interpretacija.**

1. Odgovor:

a) plemstvo je izgubilo prihode od feudalne rente 1 bod

c) seoski trgovci, mlinari i bogati seljaci oponašaju životni stil građanstva 1 bod

Temelji moderne Hrvatske, hrvatske zemlje u „dugom“ 19. st., 144. – 146.

Ukupno 2 boda

2. Odgovor:

2. 1. Proglašenje raskida državno-pravnih odnosa Hrvatske s Austro-Ugarskom./ Proglašenje Države SHS.

Alfa 267. 1 bod

2. 2. Hrvatski sabor (nedovoljno je navesti samo Sabor jer službeni naziv institucije je Hrvatski sabor; ne Narodno vijeće jer ne postoji zgrada Narodnog vijeća već samo mjesto gdje su se sastajali) ŠK 223. 1 bod

Ukupno 2 boda

3. Odgovor:

3. 1. Dugoročni uzrok: U govoru se navodi da je ugarska politika visokih poreza dovela do teškog stanja/ financijska politika Mađara/ nepovoljan gospodarski položaj Hrvatske i sličan kontekst 1 bod

3. 2. Zastupnik je iz Narodne stranke/ Neodvisne narodne stranke (premda da je poznato da je zastupnik bio iz Neodvisne, udžbenici precizno ne definiraju pripadnost Neodvisnoj ili Narodnoj stranci pa priznajemo oba odgovora) 1 bod

3. 3. Postavljanje nijemih grbova/ grbova bez natpisa/ imenovanje bana Khuena Hedervarya/ ostavka bana Ladislava Pejačevića i sličan kontekst Alfa 145., Profil 199., Meridijani 187. 1 bod

Ukupno 3 boda

4. Odgovor:

4. 1. Istočna Rumelija ušla je u sastav Velike Bugarske (nije dovoljno navesti samo Bugarska) 1 bod

4. 2. kršćanski upravitelj, ali sultan potvrđuje zakone, te s pravom vojne intervencije/ Istočna Rumelija autonomna pokrajina/potpala pod Osmansko Carstvo uz autonomiju (mora biti naveden kontekst autonomije unutar Osmanskog Carstva) Profil 220. - 221., ŠK 187., Meridijani 135. 1 bod

Ukupno 2 boda

5. Odgovor:

5. 1. Francuski poraz u ratu protiv Pruske/ Francusko-pruski rat/ Bismarckova politika uspostave sustava saveza/ mogućnost rusko-njemačkog saveza i sličan kontekst Profil 216. 1 bod

5. 2. Autor plakata poziva na osvetu/ otpor (otpor Francuza Nijemcima)/ Francuski revanšizam/ upozorava na rusko – njemački savez/ oprez prema njemačko-ruskom savezu (približavanju) i sličan kontekst 1 bod

Argument: Njemačka je prikazana kao hobotnica koja prijeti Francuskoj/ riječ *Revanche* (osveta) i sličan kontekst 1 bod

5. 3. Između Njemačke i Rusije/ Njemačkog Carstva i Ruskog Carstva (navesti jednu i drugu)/ Njemačko – ruski Ugovor o uzajamnom osiguranju iz 1887. Alfa 230. 1 bod

Ukupno 4 boda



6. Odgovor:

6. 1. Najveći porast je u razdoblju 1880. - 1890. 1 bod

6. 2. iseljavanje stanovništva/ emigracija 1 bod

Ukupno 2 boda

7. Odgovor:

7. 1. Dugotrajni ratovi su preskupi/ za industrijski razvoj potrebni su brzi ratni uspjesi/ iscrpljujući ratovi su preskupi/ ekonomija staje zbog ratova i sličan kontekst/ priznaje se i citirani tekst izvora koji upućuje na traženi odgovor 1 bod

7. 2. otpor Belgije/ osvajanje Belgije unatoč otporu Belgije/ usporen njemački napad zbog snažnog otpora belgijske vojske/ belgijski otpor kod Liegea, Profil 232., ŠK 206. 1 bod

Ukupno 2 boda

8. Odgovor:

8. 1. Oba izvora ističu potrebu zajedništva (slogu) u djelovanju radnika kako bi ostvarili svoje zahtjeve. 1 bod

Argument I.: Slikar prikazuje radnike (i seljake) koji organizirano (složno) nastupaju u zahtjevu za svoja prava/ radnici na slici jednako su prikazani/ radnici su u ravni 1 bod

Argument II.: autor teksta ističe slogu kao najvažniju dobrobit emancipacije. 1 bod

Ukupno 3 boda

9. Odgovor:

9. 1. Ilindenski ustanak, Meridijani 135., 1 bod

9. 2. Brest-Litovsk (**ne priznaje se samo Brest jer je ispravan naziv iz 1918. Brest-Litovsk**), ŠK 212., 1 bod

9. 3. Aqaba/ Akaba, Profil 236., 1 bod

Ukupno 3 boda

10. Odgovor:

10. 1. Otežavanje izbora hrvatskog bana/ pokušaj Mađara da ospore izbor hrvatskog bana i sličan kontekst odgovora 1 bod

10. 2. Navedene brojke svjedoče o rastu broja osnovnih škola/ veći broj pismenih/ reforme su bile uspješne i sličan kontekst 1 bod

Ukupno 2 boda

11. Odgovor:

b) Osnutak Hrvatske stranke prava 1903. Meridijani 251.-254., ŠK 135. 1 bod

Pojašnjenje:

Dovršena izgradnja Starčevićevog doma – kolovoz 1895.

Prvi broj lista Dom – prosinac 1899.

Frano Supilo utemeljio Novi list – siječanj 1900.

Osnutak HPSS-a – 1904.

Riječka rezolucija – 1905.

Zadarska rezolucija – listopad 1905.

Manifest Hrvatsko-srpske koalicije – prosinac 1905.



12. Odgovor

12. 1. Američku imperijalističku politiku na Karipskom moru i planiranje prokopavanja Panamskog kanala/ Američku imperijalističku politiku prema Latinskoj/ Srednjoj Americi 1 bod

Argument: Prikaz američkog predsjednika kako jednom nogom osigurava poziciju u Srednjoj Americi te američke zastave na Karipskom moru/ Meksičkom zaljevu i sličan kontekst. 1 bod

12. 2. Prokopavanje/ izgradnja Panamskog kanala 1 bod

Argument: Nogama prekoračuje Meksički zaljev prema Panami/ Lice mu je okrenuto prema Panami/ Zamahuje krampom prema Panami i sličan kontekst koji uključuje konkretan događaj - izgradnju Panamskog kanala Alfa 222. 1 bod.

Ukupno 4 boda

13. Odgovor

a) Emanuel Vidović, Luka u suton, Profil 283. 1 bod

14. Odgovor

I. Unutrašnjost crkve sv. Eufemije u Rovinju – barok 1 bod

Argument: pretjerano ukrašavanje/prekomjerna kićenost/ raskoš i sličan kontekst 1 bod

II. Unutrašnjost katedrale u Đakovu – neoromanički stil/historicizam 1 bod

Argument: jednostavnost, oblik rozete/ oponašanje antičkog stupa i sličan kontekst. Meridijani 47., ŠK 178., 181. 1 bod

Ukupno 4 boda

15. Odgovor

15. 1. stvaranje zajedničke države/ nastanak južnoslavenske države/ odluka o ujedinjenju u južnoslavensku državu 1 bod

15. 2. I. izvor/ Naputak 1 bod

Argument: u I. izvoru se zahtijeva uređenje izbornim sustavom/ nema unaprijed određenog uređenja države i sličan kontekst, Alfa 269. 1 bod

15. 3. Adresa/ Adresa o ujedinjenju Alfa 270. 1 bod

Ukupno 4 boda

16. Odgovor

Točan redoslijed: d, a, e, b, c

a) pobuna sepoya - uspostavljena izravna vlast britanske krune u Indiji, Alfa 228.

b) Burski rat - britanska težnja za nalazištima dijamanta, Profil 219.

c) revizija Sanstefanskog ugovora - britanski otpor prema granicama Velike Bugarske, Profil 220.

d) Drugi balkanski rat - sukobljeni interesi Srbije i Bugarske oko Makedonije, Alfa 232.

e) Druga marokanska kriza - pobuna u Fezu, Meridijani 266.

Ukupno 5 bodova (po jedan bod za svaki točno povezan par)

17. Odgovor

17. 1. Zemljovid prikazuje odredbe Sykes-Picotov ugovor tijekom Prvog svjetskog rata/ francusko-britanski dogovor iz 1916./ sfere britanskog i francuskog utjecaja na Bliskom Istoku prema dogovoru iz 1916. i sličan kontekst, Profil 237., ŠK 210. 1 bod

17. 2. Britanska uprava Profil 237. 1 bod

Ukupno 2 boda



18. Odgovor

18. 1. Razdoblje hrvatskog narodnog preporoda/ Ilirski pokret/ Ilirizam i moderne/ hrvatska moderna
2 boda

Argumenti: Ilirski pokret – spominje se nacionalna svijest, davorije, romantizam i sličan kontekst 1 bod

Argumenti: moderna – ne pripada ni jednoj školi/ spominje se sadašnje vrijeme, a tekst je iz 1898. što je razdoblje moderne/ Hrvatski salon iz naslova teksta je označio početak hrvatske moderne i sličan kontekst
1 bod

18. 2. Moderna 1 bod

Argument: Umjetnik se mora prilagoditi promjenama koje se događaju u svijetu u kojem živi/ vrijeme ide naprijed i ne treba se vraćati na staro/ duše žive u sadašnjosti, a ne u prošlosti i sličan kontekst 1 bod
Meridijani 314., Milivoj Dežman, Naše težnje, *Hrvatski salon 1898.*, 60. – 63.

Ukupno 6 boda

19. Odgovor

c) obveza seljaka vraćanja rasteretnog duga ezonera, Temelji moderne Hrvatske, 148. 1 bod

20. Odgovor

b) Južni Tirol, Gorica, Trst, Istra, Cres, Lošinj, dijelovi Dalmacije (Zadar, Šibenik, dalmatinski otoci od Premude do Mljeta, bez Šolte, Braća) Meridijani 275. 1 bod

21. Odgovor

21. 1. Bojište na rijeci Soči/ talijansko bojište/ južno bojište 1 bod

Argument: general Borojević zapovjednik austro-ugarskih postrojbi na talijanskom bojištu Meridijani 294.
1 bod

21. 2. **Stav:** Antiratni /umor od ratovanja/ zasićenost ratom/ uviđanje besmisla rata i sličan kontekst ili citat
1 bod

Argument: umor/ slaba hrana/ *pobijedit će onaj koji će najdulje izdržati*/ svima je dodijalo i primjeri u sličnom kontekstu 1 bod

Ukupno 4 boda

22. Odgovor

22. 1. Karikatura prikazuje Konferenciju u Algecirasu/ Algesirasu (nije dovoljno navesti samo Marokanska kriza jer se traži naziv međunarodne konferencije) Profil 223., Meridijani 266. 1 bod

22. 2. Autor izražava negativan stav o politici europskih sila prema Maroku i sličan kontekst. 1 bod

Argument: Autor stav pokazuje izjavom bolesnog Marokanca („*Tako mi Alaha...*“)/ Maroko je prikazan kao bolesnik za kojeg su zainteresirane europske sile i sličan kontekst 1 bod

22. 3. SAD je neutralan/ SAD ne sudjeluje u Konferenciji i sličan kontekst 1 bod

Argument: osoba koja predstavlja SAD (Uncle Sam) gleda sa strane/ SAD ne sudjeluje izravno/ SAD se ne nalazi uz bolesnika već je izdvojen i sličan kontekst 1 bod

Ukupno 5 boda

23. Odgovor

23. 1. **Naziv:** Hrvatski katolički pokret 1 bod

Cilj: uključiti Katoličku crkvu u rješavanje/ utjecaj na socijalna pitanja, obrazovanje i političke promjena (u odgovoru mora biti spomenut utjecaj Katoličke crkve) Meridijani 258. 1 bod

Ukupno 2 boda



24. Odgovor

24. 1. U odboru za pomoć su uz župnika učitelji/ citat iz izvora: *Predsjednik komisije bio je župnik..., potpredsjednik građanski učitelj..., a tajnik učitelj škole Remete... Odbor je namirnice nabavljao preko organizacije Zemaljska opskrba d.d. sa sjedištem u Zagrebu.* I sličan kontekst u kojem se navode državne funkcije i službe 1 bod

24. 2. Država aprovizacijom omogućava minimum opskrbe hranom stanovništva u vrijeme rata kako bi stanovništvo preživjelo/ brine se za osnovne potrebe stanovništva i sličan kontekst 1 bod

Ukupno 2 boda

25. Odgovor

25. 1. **Uzrok:** Optužba/ osuda bez dokaza za odavanje vojnih tajni francuskog časnika židovske pripadnosti/ antisemitski elementi optužbe i sličan kontekst koji uključuje lažnu optužbu židovskog časnika 1 bod

25. 2. **Namjera:** Vjerska pripadnost utjecala je na sudski proces/ Naglašavanje utjecaja vjere na sudski proces/ antisemitizam i sličan kontekst 1 bod

Argument: Autor je naglasio Kristovu sliku na prikazu ukazujući da je sudski proces vođen vjerskim predrasudama (ukazujući na antisemitizam)/ suprotnost dominantne kršćanske Europe nad drugim religijama i sličan kontekst 1 bod

Ukupno 3 boda